

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemni nedelje in prazniki. // Inserati do 80 petti vrti č. Din 2, do 100 vrti č. Din 2.50, od 100 do 300 vrti č. Din 3. večji inserati petti vrti č. Din 4. // Popust po dogovoru, inseratni davek poseben. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. // Kopirski se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko upravnistvo, Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65 // podružnica uprave: Kacenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENIJA GRADEC, Slovenski trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Rusija in Nemčija sta si razdelili evropski vzhod

Rezultat moskovskih razgovorov — Pol'ska ne bo več obnovljena, marveč si je Rusija pridržala vzhodne pokrajine, Nemčija pa prepustila vse poljsko narodnostno ozemlje — Sklenjena je bila tudi nova mirovna akcija, za primer neuspeha te akcije pa sta si Rusija in Nemčija pridržali skupne korake

MOSKVA, 29. septembra, br. Razgovori med russkimi državniki in nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom, ki so se včeraj ves dan nadalje-

vali, so bili noči ponoči končani. Kot rezultat teh razgovorov so bili podpisani naslednji sporazumi:

Skupna izjava obeh vlad

Vojnemu stanju med Nemčijo in zapadnjima velesilama se mora napraviti konec

Ker smatra vlada nemškega rajha in vlada SSSR po danes podpisani pogodbi vsa vprašanja, ki so nastala po razpadu Poljske, za končno veljavno rešena in je s tem ustvarjen trden temelj miru na vzhodu Evrope, dajeta soglasno izraza naziranju, da odgovarja pravim interesom vseh narodov, da se sedanjemu med Nemčijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani obstoječemu vojnemu stanju napravi konec. Obe vlasti bosta zaradi tega skupna prizadevanja v danem primeru v sporazumu z drugimi

prijateljskimi silami usmerili na to, da se ta cilj čim prej ko mogoče doseže. Če pa bi prizadevanja obeh vlasti ostala brez uspeha, potem bo s tem ugotovljeno dejstvo, da sta Anglia in Francija odgovorni za nadaljevanje vojne, pri čemer se bosta v primeru nadaljevanja vojne vlasti Nemčije in SSSR medsebojno posvetovali o nadaljnih potrebnih ukrepov.

Moskva, 28. sept. 1939.

Za Nemčijo:
von Ribbentrop

Za SSSR:
V. M. Molotov.

Prijateljski pakt

Sklenjeno ureditev proglašata za končnoveljavo, v katero se nima nikje drugi vmešavati

Vlada Nemčije in vlada SSSR smatrajo po razpadu dosedanje poljske države izključno za svojo nalogo, da na tem ozemlju obnovita red in mir in zagotovita tam živečim narodom njihovi narodnosti odgovarajoče sožitje. V to svrhu sta se sporazumeli o naslednjem:

1. Vlada Nemčije in vlada SSSR dolčita kot mejo obojestranskih državnih interesov na ozemlju bivše Poljske črto, ki je zarisan v pričakovem zemljevinu in v dodatnem protokolu podrobnejše opisana.

2. Obe vlasti smatrajo v točki 1. označeno mejo obojestranskih državnih interesov za končnoveljavno in bosta odklonili vsako vmeševanje kaže druge države.

2. Potrebno novo državno ureditev prevzame na ozemlju zapadno od gori označene črte nemška vlast, vzhodno od te črte pa vlast SSSR.
4. Nemška vlast in vlast SSSR smatra to rešitev za čvrsto osnovo za nadaljni razvoj prijateljskih odnosa med obema narodoma.
5. Ta protokol bo ratificiran in ratifikacijske listine čimprej izmenjene v Berlinu, pogodba pa stopi v veljavo takoj po podpisu.

Sestavljeni v dveh originalih v nemškem in ruskom jeziku.

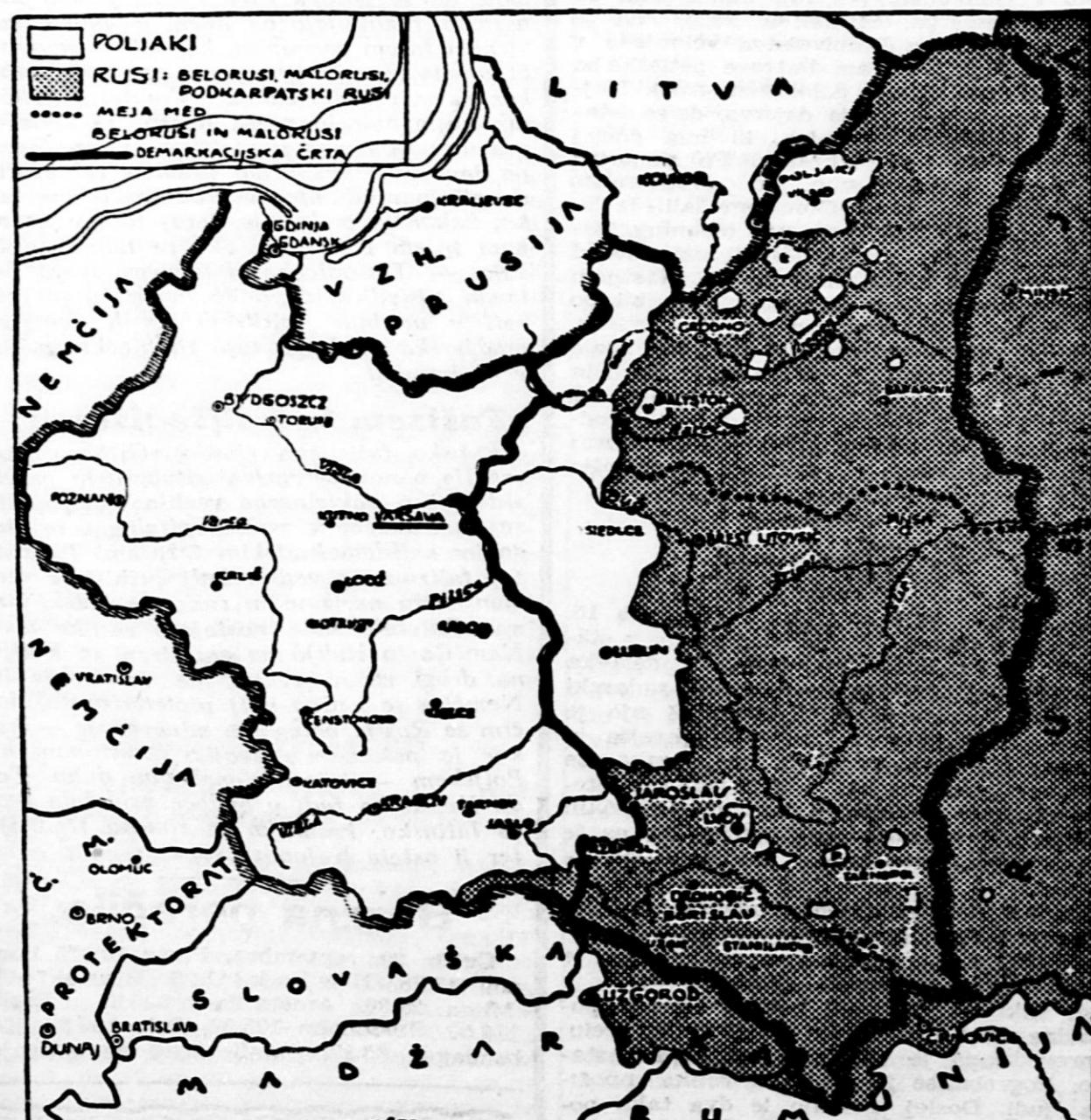
Moskva, 28. septembra 1939.

Za Nemčijo:
von Ribbentrop

Za SSSR:
V. M. Molotov.

Razmejitev na Poljskem

Novo določena meja se dokaj razlikuje od prvotne demarkacijske črte — Rusija se je umaknila na narodnostne meje

Narodnostni zemljevin Poljske — Nova nemško-russka meja se v precejšnji meri strinja z narodnostno mejo

V dodatku k prijateljskemu paktu je podan naslednji opis rusko-nemške meje na bivšem poljskem ozemlju:

Meja se priznja na najjužnejšem koncu Litve in gre od tu v zapadni smeri severno od Augustova do nemške državne meje ter dalje ob tej meji do reke Pisja. Nato gre meja ob toku te reke do Ostrolenke. Od tod gre v južozapadni smer-

ri, dokler ne doseže Buga pri Nuru. Nato gre ob Bugu do Krystopola, nato proti zgodu severno od Rave Ruske in Lubačova do Santer ob reki San do njenega izvira. (Vzhodna Galicija s petrolejskimi vrelci ostane torej v ruski posesti. Rusi so se omajili na beloruske in ukrajinske narodnostne meje in prepustili vse poljsko narodnostno ozemlje Nemčiji.)

na zapadu. Ne ve se, v kakšni zvezzi so pogajanja v Moskvi s to zadevo, vendar v diplomatskih krogih gorovijo, da pride do ožje zvezze med Rusijo in Nemčijo in da bosta ti dve državi skušali napraviti konec vojni. Italijanski listi beležijo vest, ki je bila objavljena tudi v Kodanju in Londonu, na podlagi katere bo Hitler v kratkem sklical rajhstag, kjer bo objavil mirovne pogoje. Temeljni pogoj je definitivno priznanje ruske in nemške okupacije na Poljskem a Nemčija bi bila pripravljena pristati na splošno razročitev in se odreči kolonijam. Tako pa objavi predlogov bi se pričela diplomatska akcija. Če bil Hitlerjev predlog odlokjen, bo Nemčija pričela s takožano totalno vojno in se bo s tem seveda Evropa znašla v najstrašnejši vojni vibri.

Poleg te vesti, ki je italijanski list ne komentira, so nekateri listi zabeležili tudi informacije diplomatskega urednika »Evening Standarda«, ki tudi govori o možnosti, da se v Moskvi izdela obsežen načrt za ustvaritev splošnega mirla in da ga bo Italija izročila Franciji in Angliji. Italija da se je sama ponudila kot posrednica. Toda italijanski listi ne izključujejo možnosti nevarnih komplikacij, ki bi lahko nastale na ta način, da bo Rusija, kakor kaže, skušala spraviti pod svoj protektorat baltske države.

Banket na čast Ribbentropa

Moskva, 29. sept. s. Včeraj je predsednik sveta komisarjev in komisar za zunanje zadeve Molotov kosilo na čast nemškemu zunanemu ministru Ribbentropu. Kosilo so prisostvovali tudi člani nemške delegacije in visje uradništvo nemškega poslanstva, dalej Stalin, vojni minister Vorobjov, prometni minister Kaganovič, podkomisar za zunanje zadeve Potemkin, poslanik v Berlin Svarčev in druge ugledne osebnosti. Pri kosilu sta izmenjala Molotov in Ribbentrop pozdravne nagovore. Kakor poroča agencija Tas, je poteklo kosilo v prijateljskem razpoloženju. Zvečer je prisostvoval nemški zunanji minister Ribbentrop predstavi ba-

Gospodarsko sodelovanje

Tako se bodo pričela pogajanja za obnovo gospodarskih stikov — Izmenjava blaga se bo povečala na prejšnjo najvišjo mero

Predsednik sveta komisarjev in komisar za zunanje zadeve V. M. Molotov je postal nemškemu zunanemu ministru Ribbentropu naslednje pismo:

Sklicujoč mi se na naše razgovore s tem potrjujem, da je vlast SSSR v tem in v smislu od nas dosegli splošnega političnega sporazuma voljna, z vsemi sredstvi pospeševati gospodarske odnose in izmenjavo blaga med Nemčijo in SSSR. V to svrhu bo z obeh strani sestavljen gospodarski program, po katerega bo Rusija Nemčiji dobavljala sировине, ki jih bo Nemčija s svoje strani kompenzirala z dobavo industrijskih izdelkov. Pri tem se najava program uredi tako, da bo nem-

ško-ruska izmenjava blaga dosegla svojetečni najvišji volumen. Obe vlasti bosta za izvedbo teh ukrepov takoj izdali vsa potrebna navodila in skrbeli za to, da se pogajanja o tem čimprej pričnejo in zaključijo. Sprejmite itd. Molotov.

Nemški zunanji minister Ribbentrop je odgovoril s pismom, v katerem potrjuje sprejem tega pisma. V tem pismu ponavlja izjavjanja Molotova o gospodarskem sodelovanju in zaključuje z besedami:

V imenu nemške vlasti soglašam s tem in vas obveščam, da bo nemška vlast s svoje strani ukrenila vse potrebno.

Sprejmite itd. Ribbentrop.

Mirovna ofenziva

V Berlinu napovedujejo, da bo Hitler sedaj posudit mir, pristal na razročitev in se odrekel kolonijam

LONDON, 29. sept. s. Današnje londonsko časopisje, ki pa je izšlo pred objavo komunikativ v Moskvi, izražajo menje, da bosta Rusija in Nemčija predlagali sklicanje mirovne konferenca. Po mnenju »Daily Herald« bo povabljena na to konferenco tudi Italija,

po mnenju »Daily Mail« pa Italija in Zedinjene države ameriške.

RIM, 29. sept. e. V berlinskih diplomatskih krogih pričakujejo te dni izredno važen diplomatski akt, ki bo imel za posledico, da bodo evropske države, zapletene v vojno, ustavile sovražnosti

Zavezniška pogodba med Rusijo in Estonijo

Rusija dobi na Estonskem vsa zahtevana letalska in pomorska oporišča, Estoniji pa je zagotovljena russka vojaška pomoč v primeru napada ter obsežne gospodarske olajšave

Moskva, 29. septembra. Tas. Od 24. do

28. septembra so se v Moskvi vodila pogajanja med predstavnikom komisariata za zunanje stvari Molotovim in estonskim zunanjim ministrom Selterjem glede vprašanja sklenitve pogodbe o vzajemni pomoči in glede trgovinskega sporazuma med Sovjetsko unijo in Estonijo. Pogajanj so se udeležili Stalin in Mihailov s strani Sovjetske Rusije, za Estonijo pa predstnik republike Ulnoc, prof. Pili in estonski poslanik Rej. Pogajanja so bila zaključena 28. septembra s podpisom pogodbe o vzajemni pomoči in o trgovinskem sporazumu. Besedilo pogodbe se glasi:

Predsedstvo vrhovnega sveta SSSR z ene strani in predsednik Estonske republike z druge strani sta se v svrhu razvoja prijateljskih odnosa, slovenih na priznanju neutralnosti in vzajemnega nevnešavanja in notranje zadeve, priznavajo, da pogodbe od 2. februarja 1920 in pogodba o nemnapadanju ter mirnem reševanju sporov od 4. maja 1932 predstavljajo osnove njihovih vzajemnih odnosa in obojestranskih interesov, a politično odgovarjajo interesom obeh držav dolečeni posoji zagotoviti vzajemne varnosti, priznavajo za neobhodno, da zaključijo med seboj naslednjo pogodbo o vzajemni pomoči.

V to svrhu so bili pooblaščeni od predsednika vrhovnega sveta in zunanjega komisara Molotov in od predsednika estonske republike pooblaščeni zunanjemu ministru Selter, ki so se soglasili v naslednjih voračanjih:

1. Obe pogodbeni stranki se obvezata, da bosta druge druge nudili vse moč, kakor trdi vrnino pomoči v primeru napada ali groženja naroda s strani katerihkoli evropske vojne na eno nogometnega područja na Ravninah ali na njihovi kopni meji preko letalskega osmislja.

2. SSSR se obvezuje, da bo nudila estonski vojski pomoč pod posebnimi pogojmi glede dobave orožja in vojnega materiala.

3. Estonska republika priznava Sovjetski zvezni pravico, da ima na estonskih otokih Darenja, Osel, Kijumaa, Dagö in v mestu Paltiški pomorska vojna oporišča za brodovje in več aerodromov za letalstvo s pravico do nakupa tega sveta po izjemni cenii. Točna mesta za oporišča in letalstvo in njihove meje se odredejo po vzajemni pogodbi. Za čuvanje pomorskih oporišč in letalstva ima SSSR pravico, da v teh mestih in oporiščih na svoje stroške vzdržuje omrežje številov sovjetskih suhozemskih in letalskih sil. Njihova maksimalno število se določi s posebno medsebojno pogodbo.

4. Obe pogodbeni stranki se obvezata, da ne bosta sklepali nobenih zvez in ne bosta sodelovali v nobeni koaliciji, napenjati proti eni ali drugi predpisnicu te pogodbe.

5. Sklenitev in izvajanje te pogodbe ne dopušta kritike suverenih pravic pogodbenih strank, zlasti ne njihovega gospodarskega sistema in drugih ured. Mesta, odredjena za oporišča in letalstvo, ostanejo osmislje estonske republike.

6. Ta pogodba stopi v veljavo z dnevnim ratifikacijem te pogodbe, ki bo testdal po podpisu pogodbe v Tallinnu. Trajanje te pogodbe je določeno na 10 let. Če pa ena pogodbenih strank ne najde za potrebno, da odpove sedanjem pogodbo pred iztekom roka, te pogodbe ali po njenem izteku, se pogodba avtomatično podaljša za naslednjih pet let.

Pogodba je sestavljena v dveh origina-

lh v ruščini in estonščini v Moskvi 28. septembra 1939.

Moskva, 28. septembra 1939.

Molotov i. r. Seldter i. r.

Gospodarski sporazum

Gospodarski sporazum med obema državama predvideva razširjenje trgovinske izmenje med SSSR in Estonijo na 30 milijonov estonskih krov, to je že štirinapolkratno dosegano količino. SSSR jamči estonski republike tranzit blaga na železniških in vodnih progah SSSR preko Murmanska in Sorokuja in preko vseh luk Črnega morja. Trgovinski sporazum predvideva tudi veliko razširjenje tranzita sovjetskega blaga preko estonskih luk.

Sedaj je na vrsti Latvija?

NEW YORK, 29. sept. s. Po nepotrdni vsestarih je russka vlada povabilna v Moskvo tudi latiškega zunanjega ministra.

NEW YORK, 29. sept. s. Latviška vlada je sklenila ustanoviti poseben obrambni svet, ki mu pripadajo predsednik države, vojni, zunanj, prometni in notranji minister ter čef generalnega štaba.

Rumunija v skrbeh

LONDON, 29. sept. s. Romunsko vlado je poslala na mejo v Besarabijo nova velika vojska. Po poročilih iz Bucureşti je bilo v Rumuniji vpoklicanih več letnikov novih rezervistov.

DNEVNE VESTI

— Mađarska bo kupovala v Jugoslaviji. Tudi Mađarska industrija trpi zaradi omejitve uvoza iz prekomorskih dežel, zaradi česar bo nakupovala surovine za devize. Balkanske države in zlasti Jugoslavija lahko dobavljajo gotove količine blaga Mađarski, toda naši izvozniki zahtevajo, naj Mađarska plača blago v svobodnih devizah oziroma v dolarjih. Mađarska narodna banka je na ta pogoj pristala.

— Večji izvoz našega bakra in svinca. Kakor v juliju je bil tudi v avgustu izvoz našega bakra in svinca mnogo večji kakor lani in istih mesecih. V avgustu smo izvozili 391 wagonov bakra v vrednosti okrog 64 milijonov din. lani v tem času pa samo 157 wagonov. Surovoge svinca smo v avgustu izvozili za 2,3 milijona din. lani v avgustu pa samo za 700.000 din.

VEČERNI TRGOVSKI TEČAJ na trgovskem učilišču »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobraska 15, se prične v četrtek dne 5. oktobra kot običajno vsak let. Večerni trgovski tečaj je organiziran tako, da nudi potrebno izobrazbo za opravljanje pisarniških poslov vsem onim, ki v dnevnih urah nimajo prilike obiskovati rednih šol. Poučujejo se predmeti: Knjigovodstvo, trgovsko-obrtni računstvo, korespondenca s trgovinom, pisarniška dela, nemščina, stenogramija, strojepisje, na željo italijansčina. Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. Pojasnila in prospekti brezplačno na razpolago osredno ali pismeno. Vpisovanje vsak dan do 5. oktobra. Uradne ure dopoldne, popoldne in zvezče do 8. ure. Solinina nizkal!

— 100 wagonov sardel za Grčijo. Trgovska in industrijska zbornica v Splitu je prosila ministrstvo za trgovino, naj upošteva pri trgovinskih pogajanjih z Grčijo tudi interese dalmatinskih izvoznikov konserviranih rib, katerim naj omogoči izvoz 100 wagonov nasoljenih sardel v Grčijo. — Sladkorna tovarna v Oštjeku ustavila delo. Edina sladkorna tovarna v Hrvatski, ki je v Oštjeku že morala ustaviti obrat zaradi mezdnega gibanja delavcev. Skupina delavcev je zahtevala povrašanje med in je takoj zapustila delavnice. Tovarna je morala zaradi tega postopno ustaviti delo v vseh obratih.

— 620 milijonov za nabavo rezervne zaloge živil. V zvezi s pripravami za izvejbo uredbe o živilskih rezervah je ministrstvo za kmetijstvo odobrilo kredit, ki je potreben za prve nabave rezervne hrane. Vlada je za sedaj odobrila vsoto 620 milijonov din v glavnem za nabavo pšenice, koruze, mesa in masti.

Zagonetni samvor. V novosadski Trgovsko-obrtni banki se je ustrežil uradnik banke Aleksander Pottz. V banki je služil 6 let. zadnje čase je pripovedoval, da je potreben za prve nabave rezervne hrane. Vlada je za sedaj odobrila vsoto 620 milijonov din v glavnem za nabavo pšenice, koruze, mesa in masti.

— Zagonetni tatina nakit. Baronu Ivanu Adamoviču, upravitelju posestva grofa Eltza v Vukovarju, so neznan vložnici o-neshi okrog 200.000 dinarjev vreden nakit. Policija je arretirala baronovega služga Antona Šavba, pri katerem je našla etui za nakit, toda kmalu se je izkazalo, da najdeni etui ni bil last okradenega barona. Adamovič je najel v Zagrebu zasebnega detektiva Zvonimirja Gjuratića, ki se trudi, da bi razjasnil zagonetno tatino.

— Zaradi izpušta v smrt bližu Čakovca se je pred dnevi vrzel pod vlasti neki mladenec, pri katerem so našli listek z besedami: Příjem se Rihard Puke in sem Mažar. V teku policijske preiskave so dognali, da je samomordec 19letni dijak koprivniške gimnazije Ivan Matica, ki je obupal nad življenjem, ker je padel pri poplavljenu izpuštu iz nemškega jezika.

Zakaj spēši ženo in se obesi. Mladi Hasan Hajić z Ravne gore pri Sarajevu, ki se je pred dnevi vrnil od vojakov, je od domačih zvedel, da mu je bila žena, s katero je bil ozelenjene nekaj mesecev, nezvesta. Predverjajšnjem je že Hajić napovedal, da je žena Selima zaspala, nato pa jo je na prav zverinski način zakljal ter ji pustil zasajeni nož v srcu, sam pa se je takoj nato obesi.

Volkovi v hercegovskih vaseh. Iz Moštarja poročajo, da so se v okolici Drenice pojavile črede volkov, ki napadajo staje. Ljudstvo meni, da napovedujejo volkovi izredno hudo zimo, ker se že v septembri približujejo cloveškim bivališčem.

Nesreča ne počiva. Delavca Jožeta Somraka iz Ljubljane je pri žaganju drva pograbila cirkularka in mu poskodovala prste na desni roki. — Mehaniškega mojstra Alojzija Zajca iz Zg. Kašja je na Poljanskem nasipu podrl neznan avtomobilist. Zajc je dobil poskodbe po životu in na rokah. — Posnetnik Franceta Drobniča iz Verda je prav tako pograbila cirkularka in mu porezala prste na desni roki. — Posnetnik France Jeras s Skarne je padel pod gnojni voz, ki je sel čez jen in mu poskodoval obe nogi. — 12-letni delavček sin Marijan Selan iz Zagoriške je doma padel in si zlomil levo roko. — Posnetnik sinček Stefan Jamnik iz Studenca pri D.M. v Polju je padel z drevesa in si zlomil levo nogo. — V bolnico so prepejali tudi 33letnega rudarja Ivana Javorška iz Zagorja, ki so mu v rušniku ranili oči ostri drobi premoga.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo po večini jasno in hladno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Zagreb, Beogradu in na Rabu. Najvišja temperatura je bila v Dubrovniku 22,2. v Splitu in Kumboru 17. na Rabu 16., na Visu 15. v Sarajevu 14. v Beogradu 13. v Ljubljani 12.2. v Zagrebu 12. v Mariboru 11.4. Davje kazal barometri v Ljubljani 765.3. temperatura je znašala 12.

Iz Ljubljane

— Ij Pokojnina za oktober bo pošta Ljubljana I dostavljala v nedeljo 1. oktobra 1939. — Stalni posetniki — abonenti našega Narodnega gledališča so se tudi v letosnjem sezoni oglašili v tako lepem številu, tako da so razpisani abonmani: premierški, red Sreda, red Četrtek, red A trenutno zaključeni in polno zasedeni. Zato je uprava otvorila še red B, za katerega se sprejemajo priglasi po običajnih pogojih v blagajni dramskega gledališča vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. Red B je 10 odstotkov cenjši kakor so premierški in stalna abonma. Sreda in Četrtek. Predstave so za red B popolnoma iste kakor za ostale abonmaje. Abonenti bodo dobili 20 dramskih ter 18 opernih predstav.

— Ij Znizane cene za delavce v Narodnem gledališču. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je na prošnjo Delavske zbornice dovolila delavcem 50% popust za balkanske in galerijske sedeže v drami in operi. Pri gledališču blagajni je treba predložiti samo potrdilo, ki ga dobe delavci v knjižnici Delavske zbornice ali pa pri svojih strokovnih organzacijah. Gledališča uprava je s tem omogočila tudi delavcem, da obiskujejo gledališča predstave in smo prepričani, da se bodo strelivo posluževali te ugodnosti.

— Ij Nedeljo zaključitev Stiplovske razstave. Doslej je obiskalo umetnostno razstavo slikarja Franja S. Stiplovske v Jakopidevem paviljonu že lepo število ljuditev lepe umetnosti. Zlasti ljubljanske sole so se odzvale z mnogimi razredi, ki jim je sliškar sam tolmačil svoje dela. V nedeljo je zadnji dan razstave Ponovno opozarjam ljubljansko občinstvo, naj ne zamudi prilike teh zadnjih dni in naj poseti razstavo, o kateri se vsi dosedanji obiskovalci najpohvalneje izražajo. Tudi strokovne ocene priznavajo tej razstavi izreden uspeh. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 18.

— Ij Nabiranje koščic sлив, čespelj in druga kosoglastega sadja. Ker so posušene koščice sлив in čespelj ter druga sadja potrebne za izdelovanje ekstvne oglje, ki so z njim napolnjene cedice (filter) za hanje pri plinskih maskah, so tudi te koščice dobitje svoje vrednosti za vse države. Predvsem jih seveda moramo nabrat za potrebe lastne države, prav lahko jih bomo pa tudi izvajali. Ker je letosnja leta posebno dobra za koščičasto sadje, imamo tega blaga v naši državi izredno mnogo in bo imelo prebivalstvo tudi pri koščičem precej dohodek. Posebno, kjer kujo žganje, bodo lahko zbrali večje mnogo koščic, a tudi po mestnih hišah se bo nabralo pri vkuhanju precej koščic sлив in čespelj, ki jih je treba dobro oprati in posušiti ter hraniti na suhem prostoru, da se ne pokvari in ne izgube svoje trgovske vrednosti. Mestno poglavarstvo opozarja zato vse prebivalstvo, naj zbrati koščice saj bo s prodajo čistih in dobro posušenih koščic dobitjo povrnjen vsaj del stroškov za sveže slike in česplje.

— Ij Zdrženje mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani obvešča občinstvo, da bodo mesarski lokali in steinice v času od 1. oktobra t. l. do 1. maja 1940 ob nedeljih in prazničnih zaprti. Zato naj se vsakdo v prečasno prekrajbi z mesom, ker bodo mesnice ob sobotah odprtje do 7 zveče.

— Ij Trgovski tečaji za izobrazbo pisarniških moči. dnevnji in večerni, se otvorijo začetek oktobra na trgovskem učilišču »Christofov učni zavod« v Ljubljani Domobraska 15. Pojasnila daje ravnatljstvo.

— Ij V kavarni Nebotičnik bodo začenši z jutrišnjim dnevom koncertirali popularni fanteži. Ljubljanske sraje, ki ih kot oddilne sodobnike poznamo že iz kleti kavarn Emone in iz Slatine Radenc v Povod, kjer so došli s svojo godbo zahvali staro in mlado, so bili res priljubljeni in bodo čisto zanesljivo tudi v kavarni Nebotičnik uživali simpatije naših mestščanov. V kavarni bo od jutra dalje poleg večernega seveda tudi že iz prejšnjih let priljubljeni popoldanski koncert. Ker kavarna Nebotičnik slovi po odlični postrežbi izbranih vin in veliki izberi časopisov pritakujemo, da jo bodo ljubljanci tuji in novi sevi obiskovali v takoj velikem številu, kar pred počitnicami 475-n.

— Ij Polja Negri — največja evropska tragedinja. Poštem upravljeno gre tej filmski igralki ta zvezni naslov. Pola Negri je bila že v času nemškega filma priznana in izredno priljubljena umetnica. Ko je na zvezni film v letu 1929. do 1930. utri svojo znakovito pot po svetu, so se na filmskem platnu pojavili povsem novi igralci. Tudi Pole Negri ni bilo v filmih več opazati. Ona se pa ni umaknila, kakor je to storila večina njenih slavnih kolegov. Pogliblo se je v nov studij in se je pravljivalo za zvezni film. Ko se je v sezoni 1935-36 pojavila v nepoznamen Wily Forstovem filmu Mazurka, je občinstvo strmele nad še večjim umetniškim podajanjem te odlične tragedinke. Kadar se je kasnejše spet pojavila na filmskem platnu, je vedno pomenilo za občinstvo poseno doživetje. Zdaj pa bomo spet imeli priljubljeno v njenem najnovještem filmu »Greh mladosti«, kjer igra vlogo matere, ki je pripravljeno vse žrtvovati za svojega sina (—) 258.

— Ij Zaplenjeno z vlastnim blagom. Ježenski orončki so te dan razkrinali nevarnega tatu Antonu Severju iz Gmajne, pri katerem so našli tudi nekaj blaga noznanih lastnikov. Sever je skrival več porcelanata posode, stroj za rezanje mesa in slanine ter nekaj različnega orodja. Lastnik naj se zglaša na orončni postaji na Ježici.

— Ij Ukradeni kolesa. Na Kongresnem trgu je bilo ukradeno 2500 din vredno koleso znamke »Adler«, opremljeno z dinamo svetilko džaku Svatopluku Kasalu. — Pejkovskemu mojstru Josipu Pircu je tat odpeljal 1500 din vredno koleso znamke »Dürkopp« izpred Leonove kavarne v Kološovski ulici. — Izpred Mencingerjeve gostilne na Sv. Petra cesti je bilo ukradeno Francetu Svetku 900 din vredno koleso znamke »Ekselsior«. Antonu Moharfu pa je tat odpeljal 800 din vredno koleso znamke »Anton«. Red B din vredno koleso znamke »Aljaževi« na Škofiji.

— Ij Iz Kranja

Policijnska kronika. Neznan tat je vložil v stanovanje mizarskega pomočnika Antona Seđeda v Struževem in mu odnesel dva para čevljiv, brivski aparat, kovdeg in nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj policijnske stranice. Tat tu ne sosedila, nekaj malenkosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov presegla vsoto 700 din. — Drugo držno tatino je izvršil tat, ki je skoro pred nosom policije izmaknil zakljeneno kolo. Žena delavca Borovnica Janeza iz Klancia se je pripravila namešči z moževim kolesom pred tukajšnji občinskim urad, kjer je imela več opravkov. Zakljeneno kolo je pustila v več občinske hiše, ki je tukaj

Z obiska v Doornu

Bivši nemški cesar Viljem II., ki živi v izgnanstvu na Nizozemskem, ni prijatelj radia

Posebni dopisnik pariških listov v Amsterdamu Gaston Benac je pred dnevi odšel s svojim prijateljem Nizozemcem Zanellijem in drugimi prijatelji iz Amsterdama v Doorn z namenom, da bi videl bivšega nemškega cesarja Viljema II. in skušal z njim govoriti. Dopisnik ni vedel, da Viljem je več mesecov nikogar ne sprejema in da so ga poleti zmanj prošili ugledni ameriški novinarji za razgovor.

Med potjo iz Amsterdama v vasič Doorn smo videli povsod mobilizirane nizozemske vojske, pripoveduje dopisnik. V Doornu, ki ima 4.000 prebivalcev, je nastanjeno 4.000 vojakov. Hilo, v kateri prebiva Viljem II. obdaja velik park. Pri vhodu v velik vrt smo čitali napis: »Rosarium Wilhelm». Kupili smo vstopnice, dva oroznika stražita glavnih vhodov. Eden izmed njiju mi je dejal: Ne pozabite na kaiserske uboorce. Ogledali smo si cesarjev vrt. Cuval nam je pokazal klop, na kateri cesar najbrži sedi. Ob vsaki roži v tem vrtu je zapisano ime kakrškega cesarjevega srodnika, prijatelja ali tudi službenika. Cuval je na tozadnem vprašanju pojasnil, da cesar nikoli ne govori o Hitlerju, da pa kaže veliko prijateljstvo za maršala Göringa. Povedal je, da je v cesarjevi službi že od 1.907 kakor tudi šofer Karel, ki je cesarja v avtomobilu iz Berlina preprljal v Potsdam in nato na fronto. I. 1914 in ga sedaj vozijo po Nizozemski. Izmed 70 oseb, ki so bile v cesarjevi službi, jih je ostalo še 14, ki so pri njem nepretrgoma že 30 let. To sta dva maršala dvora, šofer, dva vrtnarja, drugi čuval, kuhan, šest moškarjev in jaz, ki izjavil: cuval.

In cesarjevega vrta smo prišli v graščinski park. Upravitelj graščine Lap je obiskovalcem povedal, da cesarja že več dni ni hiše, ker žaluje za princem Oskarjem Hohenzollernskem, ki je padel na poljski fronti kot pešadijski poročnik. Cesar je še vedno zelo oblasten, je izjavil Lap. Še vedno je preprljavan, da je cesar, in se tudi podpisuje Kaiser Wilhelm. Od meseca julija ni zapustil več svojega parka. Po

posredovanju upravitelja Lapa nas je sprejel pred gradicem mladi kaiserjev tajnik Pork, ki je takoj povedal, da bo v nekaj dneh odpotoval v Nemčijo, da izpolni svojo dolžnost. Potrdil je, da je padel princ Oskar in povedal, da je mladi princ Ferdinand Pruski, prestolonaslednikov sin, ki se je nedavno očenil z rusko prinesko Kiro, letalec na poljski fronti. Njegov oče kralj je postal v Berlinu.

Med tem pogovorom nas je tajnik opozoril na cesarja, ki se je v bližini pojavil v drevoredu. Cesar je klub svojim 81 letom še vedno prožen. Načinoma se opira na palico z desno roko, levo pa ima v žepu suknje. Ob njem je stopala žena, ki jo nazivajo v Doornu cesarica Hermina. Dobro je ohranjena in ne kaže svojih 60 let. Cesar je močal, cesarica pa mu je ves čas med potjo nekaj pripovedovala. Ko sta šla milno nas, nam je cesar oddržal in korak naprej, cesarica pa je poklicala tajnika in ga vprašala, kdo smo. Prebil sem tajnika, naj izkoristi priliko in cesarju pove, da bi radi zvedeli, kaj in kako misli o vojnih dogodkih. Čakali smo kakih 10 min oddaljeni. Cesar se je pogovarjal s tajnikom. Slišali smo samo besedil »gostoljubje in političke«. Tajnik se je vrnil in nam povedal, da je Viljem dejal dobesedno: »Odgovorite tem tuji turistom, da ne govorite o političnih zadavah, od kar uživam gostoljubje Nizozemskem. Cesarica je nato pustila cesarja samega in je tajniku naročila, naj nam razkaže razstav v Doornu. Ogledali smo si razstavo v veliki garazi, kjer je razstavljen cesarjev porcelan, knjige, razglednice, ki stanejo 24 din, če nimajo cesarjevega podpisa, 100 din pa, če imajo podpis Viljema II. Dohodek s te rastave dobe revni v Doornu. Tajnik nam je še povedal, da govorit cesar pet jezikov in da čita vseh dan angleške, nemške in francoske liste, sovrša pa radio in ga nikoli ne posluša. Samo cesarica posluša včasih nemške in tuje poštaje po radiu.

Ljudje močne volje usmerjajo kulturni razvoj

Sodobnost ima pravice in dolžnosti do sebe, je napisal Jules Romains. Najbolj pametne ali vsaj najmanj blazne so bile tiste dobe v kulturnem razvoju človeštva, ki niso pozabile nase. S tem so ljudje v takih dobeh najbolje delali tudi za bodočnost, kajti potomcem nisi zapustili prav, ki jih je treba obnoviti in maščevanja, ki ga je treba likvidirati ter tudi ne ruševin, na katerih je treba znova graditi.

Priprilno delo in ustvarjanje je redkokdaj trajno. Sledče generacija, kateri smo hoteli pripraviti boljše in srečnejše življenje s tem, da smo se sami žrtvovali, se navadno podviza, da uniči, kar so ji predniki pripravili. Brez sodelovanja razuma napredki niso mogoči. Ni pa dovolj, da so pametni in razumnii samo posamezniki. Pametne morajo biti najobsežnejše človeške zajednice.

Angleži o nemškem letalstvu

Londonški list »Daily Herald« je priobabil dolg članek o sposobnosti nemškega letalstva. Nemška letalska armada, pravi avtor, je izredno močna. Letalsko oboroževanje se je v Nemčiji pod Hitlerjem v celoti posrečilo. L. 1935 je nemški tip vojnega letala Heinkel prekašal vse druge letalske tipove, ki so bili konstruirani v Franciji in Angliji, upoštevati pa je treba, da je najboljše letalo polnoverodno največ dve leti po zgraditvi. L. 1937 je Nemčija nadaljevala gradnjo modelov iz L. 1935, ceprav se je pokazalo, da so med tem druge države že močno izpopolnile svoje letalske motorje in da nemški tip iz L. 1935 ni bil več na višku. V primeru z modernimi letali drugih držav so tudi francoska letala zelo neokretna. Neokretnost nemških letal je mogoče videti že po težkem letu v višini 3000 do 5000 m.

Mnogo boljša so letala, ki jih je Nemčija zgradila po L. 1937 in so tipa Messerschmidt. Ta letala so mnogo hitrejše in motorji odprtnejši, toda v primeri z angleškimi motorji Rolls Royce se po angleškem mnenju vendarle ne morejo kosati. Nemška letala so bile zgrajene za odlet in pristanek z urejenimi letališči, v vojni pa letaliči ne morejo vedno računati z dobrimi letališči. Angleška letala lahko prispevajo v Saharski puščavi ali pa na hribovju. V tem pogledu si angleški vojaški

ce. Kar se pa zgodi le s pogojem, da žive kolektivi po načelih demokracije.

Ne verjamem, pravi Romains, da je bodočnost človeštva v nevarnosti, klub dogodkov, ki se razvijajo pred našimi očmi. Toda ozdravljanje je bilo prišlo samo od sebe. Četudi smatramo čas za iluzijo, se na svetu vse dogaja, kakor da na usodnem krizišču volja enega ali več ljudi okrene razvoj dogodkov v določeno smer, ki je bila pred tem samo ena izmed številnih možnosti, ki pa postane po dogodku nepreričljivo in v zgodovinsko dejstvo. Zato verujem v ljudi močne volje kot ustvarjalce zgodovine. Blagor ali nesreča človeštva pa zavisi od tega, ali so ti ljudje, ki usmerjajo na kriziščih razvoj človeške kulture tudi pametni ljudje in ljudje dobre volje in ne samo ljudje močne volje.

Turčija z vso naglico dokončuje vzhodnoanatolsko železnicu, progno v smeri proti Iraku. Tudi na iraški strani gradijo v vremenu, da bi kmalu dobili vezjo s Turčijo. Ta železniška proga ima velik strategični pomen za pot v Indijo za primer, da bi se Sueški prekop zaprl.

General Ingr poveljnik češke legije v Franciji

V mesecu juliju se je posredilo bivšemu češkoslovaškemu generalu Ingru pobegniti iz protektorata na Poljsko. General je bil med begom prebolezen v kmetu. Iz poljske Gdynje je odpotoval v Francijo, kjer je nedavno postal poveljnik češkoslovaške vojske, ki se bori na francoski strani.

Ingr je bil v češkoslovaški zelo popularen vojak. Rojen je bil na Češkem in je v začetku svetovne vojne pobegnil iz avstro-ogrskih vojsk. Kot prostovoljci se je boril 1. 1914. v Srbiji. Bil je še 20 let star. Po okupaciji Srbije se je pridružil ruski vojski in je ustanovil v Rusiji osvojeno obdobje Čehov v Slovakin. Sodeval je pri reorganizaciji ruskih čet, ki so se umikale iz Galicije. Po propadu vlade Kerenskega je z oddelkom češkoslovaških legionarjev prišel na francoski front in je bil pred premirjem poveljnik češke legije na Tirolskem. Po premirju je sodeloval pri ustanovitvi češkoslovaške vojske. L. 1930 je bil imenovan za divizij-

krogi obetajo mnoge prednosti pred nemškimi letali. Nadalje so bili po mnenju angleških letalskih strokovnjakov nemški piloti preveč hitro izpuščeni iz pilotskih sol.

General Ingr poveljnik češke legije v Franciji

V mesecu juliju se je posredilo bivšemu češkoslovaškemu generalu Ingru pobegniti iz protektorata na Poljsko. General je bil med begom prebolezen v kmetu. Iz poljske Gdynje je odpotoval v Francijo, kjer je nedavno postal poveljnik češkoslovaške vojske, ki se bori na francoski strani.

Ingr je bil v češkoslovaški zelo popularen vojak. Rojen je bil na Češkem in je v začetku svetovne vojne pobegnil iz avstro-ogrskih vojsk. Kot prostovoljci se je boril 1. 1914. v Srbiji. Bil je še 20 let star. Po okupaciji Srbije se je pridružil ruski vojski in je ustanovil v Rusiji osvojeno obdobje Čehov v Slovakin. Sodeval je pri reorganizaciji ruskih čet, ki so se umikale iz Galicije. Po propadu vlade Kerenskega je z oddelkom češkoslovaških legionarjev prišel na francoski front in je bil pred premirjem poveljnik češke legije na Tirolskem. Po premirju je sodeloval pri ustanovitvi češkoslovaške vojske. L. 1930 je bil imenovan za divizij-

ne za Krstnik, nekoč sedež rimskih papežev. Ko je prisel iz cerkve in se napotil čez trg, kjer se je igralo mnogo otrok, je zavil v manjšo cerkev Vseh svetih. Tam je bila glavna svetinja Scala Sacra — stopnice, pripeljane iz Jeruzalema z Pilatovega palaca, po katerih je stopal Kristus na poti pred sodiščem. Iz cerkvene veže je vodilo gori pot stopnišča. Do štirih stranskih je bil dostop prost, do petega — svetega, obsegajočega 28 stopnic, je bil pa zarezan. Po njih se je tudi lahko prislo v kapelico.

Vse svetih toda samo po kolenih. Ob vznosu stopnic sta stali dve skupini kipov iz belega marmora, — levo »Kristus in Pilat« — desno pa »Južnega poljubje«. Na podstavku tega kipa je bil na-

pis: »Osculo filium hominis tradis.«

Romanji so odpirali mrežo ne da bi se ustavljali

pred temi napisimi in po kolenih so hodili k svetinji.

Samo ena ženska se je ustavila pri desni skupini kipov, stisnjena z nedrži k podstavku, a glavo je sklanjala k prstom izpod oblike moleče Kristusove

nezne Krstnika, nekoč sedež rimskih papežev. Ko je prisel iz cerkve in se napotil čez trg, kjer se je igralo mnogo otrok, je zavil v manjšo cerkev Vseh svetih. Tam je bila glavna svetinja Scala Sacra — stopnice, pripeljane iz Jeruzalema z Pilatovega palaca, po katerih je stopal Kristus na poti pred sodiščem. Iz cerkvene veže je vodilo gori pot stopnišča. Do štirih stranskih je bil dostop prost, do petega — svetega, obsegajočega 28 stopnic, je bil pa zarezan. Po njih se je tudi lahko prislo v kapelico.

Vse svetih toda samo po kolenih. Ob vznosu

stopnic sta stali dve skupini kipov iz belega marmora, — levo »Kristus in Pilat« — desno pa »Južnega poljubje«. Na podstavku tega kipa je bil na-

pis: »Osculo filium hominis tradis.«

Romanji so odpirali mrežo ne da bi se ustavljali

pred temi napisimi in po kolenih so hodili k svetinji.

Samo ena ženska se je ustavila pri desni skupini kipov, stisnjena z nedrži k podstavku, a glavo je sklanjala k prstom izpod oblike moleče Kristusove

nezne Krstnika, nekoč sedež rimskih papežev. Ko je prisel iz cerkve sv. Petra, da bi si ogledal Možesov kip, delo Michelangela, jo je Murzajev

opazil, sklonjeno na tleh pred čudodelno podobo

sv. Sebastijana iz sedmoga stoletja. Drugič ko je

sedel na nasprotnem koncu Rima onstran reke Tibere, tam, kamor je tako rad zahajal pesnik Tasso,

je začutil, da ga nekdo neprimitno gleda.

Ko se je Murzajev spoznal, ji je jel slediti. Ko je

vstala od Kristusovih nog, je odšla za mrežo in si

jela zelo počasi po kolenih vzpenjeni navzgor, dolgo potvajajoč na vsake stopnice. Cepav je romari, ki so bili stopili na stopnice, pozneje na vsake moliči, vendor so bili že na srednji stopnici, ona je

bila pa še vedno na zadnjih. Poboznost vseh romarjev je prodrala tudi v Murzajevu duši. Odpri

je mrežo in se jim pridružil. Že na drugi ali tretji

stopnici pa je čutil kako težko in bolestno je hoditi po kolenih. Stopnice so bili v polodružem tisočletju izhodili milijoni kolen. Kolena so strašno bolela,

ker so bile stopnice kotanjaste. Toda vrniti se ni

akega generala in je poveljeval češki vojaki na obmejnem področju Moravske Ostrve. Novinarjem v Parizu je general Ingr izjavil, da steje češkoslovaška legija na Francoskem z 25.000 borcev, med katerimi je 400 češkoslovaških oficerjev. Legija razpolaga tudi s 600 letalcami, katere je francosko poveljstvo že uvristilo v francoske letalske oddelke.

Nasveti za ohranitev mirnih živcev

Oblasti za pasivno obrambo civilnega prebivalstva v Parizu so objavile recepcije s pomočjo katerih c'vno prebivalstvo lahko pomiri živce, ki pri nekaterih zelo trpijo zaradi pogostih alarmov. Nekateri, ki se morajo ob vsakem alarmu poskrbiti v zakonišču in si nadeti plinske maske, se je polastila tudi dnevna depresija. Civilno prebivalstvo so zaradi tega poučili, kako si lahko ohrani duševno ravnotežje in mirne živce sprito razburajočimi alarmi.

Mnogi Parizanci so bili vesel po prvih alarmih tako razburjeni, da niso mogli početi spati. Proti nevesnosti pripomoreva prebivalstvo, ki se pridrža zelo pomirjujočih alarmov. Nekateri, ki so pridržali, da niso mogli spati, so se vzdružili in zadržali alarme, da ne bo prišlo do nečesa. Civilno prebivalstvo so zaradi tega poučili, kako si lahko ohrani duševno ravnotežje in mirne živce sprito razburajočimi alarmi.

Pariška opera v Nantesu

Ensemble pariške opere se je zbral v Nantesu, kjer bo v poslednjem mestnega gledališča Graslin uprizoril predstavo v smislu tujške promocije. Izletni so se dobro razpoložili oglasili pri starem lokalnem znaku Daku Makarju, nakar so po kratkem postanku nadaljevali pot v Crnomelj. Po ogledu prijaznega mesta, je bil sestanek vseh udeležencev pri Laknerju. Ob tej priliki so imeli na udeležence izleta vzdobudne nagovore v smislu tujške promocije, predsednik sekcijske g. Jože Ferlič, podpredsednik g. Avguštin Okroglič in tehnični vodja g. Slavko More. Iz Crnomelja so se izletniki po 18. odprtli po dolozem programu proti strminam Streljevecu, ki so ga vsi gladko prevozili brez nezgod. Kratki postanek vodil je v dolino, kjer so bili zatem na Luži pri uglednem vinskiem strokovnjaku P. Badovincu. Po kratkem zadržanju in pregledu vozil se je kolona že v trdem mraku podala na vijugasto držo, cesto preko gorjanskega sedla. Na Vahtni vrh Gornjancev se je odpri v dolino krasen polet. V daljavi več km je na tisoče lučic pokazalo izletnikom obrise Novega mesta, ki ga je že objel pravljenci mir. Nekateri udeleženci izleta in sicer iz Toplic, Soteske in Straže so se na povratku ločili s svojimi vozili od skupine že pred Semščem. To so si v soči pot proti domu skrajšali. Vsi udeleženci propagandnega izleta v lepo Belo Krajino že po uspešno zaključeni vožnji, da bi močno prevozili brez nezgod. Kratki postanek vodil je v lepo Belo Krajino, kjer so se vzdružili v tehnični skupini, da vzdružili vsega izletnika.

DNEVNE VESTI

— Madžarska bo kupovala v Jugoslaviji. Tudi Madžarska industrija trpi zaradi omejitve uvoza iz prekomorskih dežel, zaradi česar bo nakupovala surovine za devize. Balkanske države in zlasti Jugoslavija lahko dobavljajo gotovo količine blaga. Madžarski, toda naši izvozniki zahtevajo, naj Madžarska plača blago v svobodnih devizah oziroma v doljarjih. Madžarska narodna banka je na ta pogoj pristala.

— Večji izvoz našega bakra in svinca. Kakor je bil tudi v avgustu izvoz našega bakra in svinca mnogo večji kakor lani v istih mesecih. V avgustu smo izvozili 391 vagonov bakra v vrednosti okrog 64 milijonov din, lani v tem času pa samo 157 vagonov. Surovega svinca smo v avgustu izvozili za 2,3 milijona din, lani v avgustu pa samo za 700.000 din.

— 100 vagonov sardel za Grdjo. Trgovska in industrijska zbornica v Splitu je prosila ministrstvo za trgovino, naj upošteva pri trgovinskih pogajanjih z Grdjo tudi interes dalmatinskih izvoznikov konserviranih rib, katerim naj omogoči izvoz 100 vagonov. Surovega svinca smo v avgustu izvozili za 2,3 milijona din, lani v avgustu pa samo za 700.000 din.

— 100 vagonov sardel za Grdjo. Trgovska in industrijska zbornica v Splitu je prosila ministrstvo za trgovino, naj upošteva pri trgovinskih pogajanjih z Grdjo tudi interes dalmatinskih izvoznikov konserviranih rib, katerim naj omogoči izvoz 100 vagonov. Surovega svinca smo v avgustu izvozili za 2,3 milijona din, lani v avgustu pa samo za 700.000 din.

— Sladkorna tovarna v Osijeku ustavlja delo. Edina sladkorna tovarna v Hrvatski, ki je v Osijeku, je morala ustaviti obrat zaradi mezdnega gibanja delavcev. Skupina delavcev ji zahteva povišanje mezd in je takoj zapustila delavnice. Tovarna je morala zaradi tega postopno ustaviti delo v vseh obratih.

— 620 milijonov za nabavo rezervne zaloge živil. V zvezi s pripravami za izvedbo urede o živilskih rezervah je ministrstvo za kmetijstvo odobrilo kredit, ki je potreben za prve nabave rezervne hrane. Vlada je za sedaj odobrila vsto 620 milijonov din v glavnem za nabavo pšenice, koruze, mesa in masti.

— Zagonetni samomor. V novodavski Trgovsko-obrtni banki se je ustrelil uradnik banke Aleksander Potz. V banki je služil 6 let. Zadnje čase je pripovedoval, da se bo oženil. Prišel je zjutraj kakor običajno v službo, opoldne pa se je zadiral v garderobi in ko so vsi tovarisi odšli se je z revolverjem ustrelil v glavo. Policija je našla pri njem poslovilna pišma, a ni hotela njeni vsebine objaviti.

— Zagonetna tativna nakit. Baronu Ivanu Adamoviću, upravitelju posestva grofa Eltzeta v Vulkuvarju, so neznan vložniki odnesli okrog 200.000 dinarjev vreden nakit. Policija je arcičirala baronovega sluga Antona Šabu, pri katerem je našla etui za nakit, toda kmalu se je izkazalo, da najdeni etui ni bil last okradenega barona. Adamović je našel v Zagrebu zasebnega detektiva Zvonimirja Gjuratića, ki se trudi, da bi razjasnil zagonetno tativno.

— Zaradi izpitja v smrt. Blizu Čakovca se je pred dnevi vrzel pod vlak neki mladenič, pri katerem so našli listek z besedami: Pišem se Richard Puke in sem Mađar. V teku policijske preiskave so dognali, da je samomorilec 19letni dijak

koprivniške gimnazije Ivan Matica, ki je obupal nad življenjem, ker je padel pri poplavnem izpitu iz nemškega jezika.

VEČERNI TRGOVSKI TEČAJ na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobraska 15, se priteče v četrtek dne 5. oktobra kot običajno vsaketo. Večerni trgovski tečaj je organiziran tako, da nudi potrebno izobrazbo za opravljanje pisarniških poslov vsem onim, ki v dnevnih urah nimajo prilike obiskovati rednih šol. Poučujejo se predmeti: Kupnjovodstvo, trgovsko-obrtni računstvo, korespondenca s trgovinom, pisarniška dela nemščina, stenografska, strojevna, na željo Italijansčina. Dovoljen je obisk tudi posamezni predmetov. Pojasnila in v prospetti brezplačno na razpolago osebno ali pisarneno. Vpisovanje vsak dan do 5. oktobra. Uradne ure dopoldne, popoldne in zvečer do 8. ure.

— Zakljal specijalno ženo in se obesil. Mladi Hasan Hajic z Ravne gore pri Sarajevu, ki se je pred dnevi vrnil od vojakov, je od domačih zvezel, da mu je bila žena, s katero je bil znenjen selen nekaj mesecov, nezvesta. Predvčerajšnjem se je Hajic napovedal, da je žena Selima zaspala, nato pa jo je na prav zverinski način zakljal ter ji pustil zasajeni nož v srcu, sam pa se je takoj nato obesil.

— Volkovi v hrgovških vasih. Iz Moštarja poročajo, da so se v okolici Drezinci pojavile črede volkov, ki napadajo staje. Ljudstvo meni, da napovedujejo volkov izredno hudo zimo, ker se že v septembra približujejo človeškim bivališčem.

— Nesreča ne podiva. Delavca Jožeta Somraka iz Ljubljane je pri žaganju drugega cirkularnika in mu poškodovala prsta na desni roki. — Mehanikiška moštva Alojzija Zajca iz Zg. Kašja je na Poljanskem nasipu podrl neznan avtomobilist. Zajc je dobil poškodbe po životu in na rokah. — Posetnika Franceta Drobniča iz Verda je prav tako pograbila cirkularka in mu porezala prste na desni roki. — Posetnik France Jeras iz Skaručne je padel pod gnajni voz, ki ju šel čezreni in mu poškodoval obe nogi. — 12-letni delavček sin Marjan Selan iz Zg. Šiske je doma padel in si zlomil levo roko. — Posetnikov sinček Štefan Jančnik iz Studenca pri D.M. v Polju je padel z drevesa in si zlomil levo nogo. — Volnik so prepeljali tudi 33letnega ruderja Ivana Javorščeka iz Zgorja, ki so mu v rudniku ranili oči ostri droboti premoga.

— Vreme. Vremenska napovedi pravi, da bo večni jasno in hladno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Zagrebu, Beogradu in na Rabu. Načrta temperatura je bila v Dubrovniku 22.2, v Splitu in Kumbaru 17, na Rabu 16, na Visu 15, v Sarajevu 14, v Beogradu 13, v Ljubljani 12.2, v Zagrebu 12, v Mariboru 11.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765.3, temperatura je znašala 12.

Mariborske in okoliške novice

— Ceneno grozdje so tudi včeraj prodajale članice Zveze gospodinj na Rotovškem trgu in na unionskem restavracijskem vrtu v okviru II. grozdnega tedna. Zanimanje za sladko in ceneno grozdje je bilo precejšnje. Grozdje je sortirano in kvalitetno, tako da ustreza prodaji namenu, ki ga ima grozdnega tedna. Organizatorji grozdnega tedna so se letos potrudili, da je prišlo v prodajo le najboljše namizno grozdje.

— Vinogradnikom. Sresko načelstvo v Mariboru razglasila: Neodgovorni ljudje prigovarjajo vinogradnikom v zadnjem času, naj bi takoj pričeli trgovati. Sresko načelstvo svareti vinogradnike pred razširjalci takšnih vesti ter jim nujno svetuje, naj ne pričenjajo trgovate pred 10. oktobrom.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Maverjeva lekarna pri Zamoru v Gospoški ulici, telef. 28-12, ter Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22-13.

— Poročilo. V zadnjem času so se v Mariboru poročili Janez Grah, navijalec, in Julijana Fajfar, vdevalka, Radvanje; Martin Jurkovič, ključavnitski pomočnik, Tezno, in Adela Brlek, tkalka, Stritarjeva 45; Alojz Košč, ključavnitski pomočnik, in Lucija Pučko, posrežnica. Tezno; Vincenc Breznik, tkalec, in Marjeta Kolar, tovarniška delavka, Pobrežje; Karel Ehm, krojački mojster, Frankopanova 55, v Hildi Žemljam, blvsa predelka, Betnavska 54. Obilo sreč!

— Huda slama je pobelila vrtove in njive. Škoda je zelo velika. Trpela je zlasti ajda, ki je vsa poparjena.

— Mrtvec v gozdu. Posestnik Franc Potocnik je našel pri Arnašah pri Slovenskemu gradcu razpadlo moško truplo, ki je bilo že precej objedeno od gozdnih živali. Ugotovili so, da je to 75-letni preutkar Ivan Gorjup, ki je imel svojo hišico le kakih 600 m oddaljeno od kraja, kjer so ga našli mrtvega. Starček je bil na eno oko slep in opiral se je na berglje. Verjetno je, da si je hotel v bližnjem potoku oprati perilo, a je med potjo obeležal.

— Roganov grešni register. Mariborska policija je doznela, da ponuja neka ženska na Koroski cesti v nakup preprogo, ki izvira očitno od tativne iz neke cerkve. Ker je ubiti Alojzij Rogan svojcas zahajal k omenjeni ženski, domnevajo, da je ji izročil preprogo on. Tudi je verjetno, da je bila omenjena ženska v zvezi z Roganovimi pajdišči oziroma da vsaj ve, kam je Rogan skril svoj vložniški in tatinški plen. Preiskava se v tej smeri nadaljuje.

— Incidenti. Na Aleksandrovi cesti je neki pijanc ukral držuške viničarju Ivanu Šimončiču iz Počehove, ki je tekel za tatom in ga hotel prijeti, toda taj je navalil na viničarja in ga s pestmi udaril s takoj silo po glavi, da je omoredil. Stražnik je tatu artiler. Je to neki 26-letni Franc D. iz Limbuša. — V neki gostinstvu na Meljski cesti so se sprli vinjeni gostje, ki so se obdelovali s stoli in kostarci. K srčni ni bil nikje teže ranjen. Rabuk je napravila konec policija. Udeleženci pretepa so se moralni zavezati da poravnajo Škodo, ki jo ima gostilnica, razen tega pa bo zadeva imela še sodne posledice.

— Čigav je kovčeg? Mesarski pomočnik Hinko Kovačič je na gostilniškem vrtu Birtičeve gostilne v Melju našel večji potoplj kovčeg, ki ga dobi lastnik pri policiji.

— Kam? Potujoči kotlar Mihael Kuzmec v Pobrežju je privabil policiji, da je njegova 33letna žena Liza neznamo kam izginila. Odiša je na trg v Maribor,

odkoder se ni več vrnila. Kuzmecova je mati neprskovalni otrok.

— Petje z neprlejnim koncem. Na Aleksandrovi cesti so okoli 23. veselo prepeljali trije vinjeni splavarji, ki so se z vlakom pripeljali v Maribor. Ker so bili preveč glasni, jih je stražnik opozoril, naj bodo mireni, toda stražnik je slabo naletel. Splavarji so pričeli še bolj kričati, tako da so jih morali arretirati, kar pa ni bila lahka stvar. Štirje stražniki so imeli obilo posla z njimi, predno so jih spravili h >Grafu. Na promenadi so se splavarji vrhali kar na tla, tako da je imela tokrat policija zares težko delo, preden jih je užgal Kazen seveda ne bo izostala.

— Nesreča nikdar ne podiva. Med delom se je zabolel v oko z razbeljenim žležom 43letni ključavnica državnih železnic Josip Velec iz Studenca. — Z zidarskega oda je padel siletni zidar Alojzij Justinek iz Zg. Bistrica, ki je obležal z lomljeno desno nogo. — Na cesti v bližini Rapidovega igrišča je neki tovorni avto povozil 28letnega delavca Jovana Vogrščka iz Rogoznice pri Sv. Ruperto v Slov. goricah, ki je obležal s poskodbami na rokah in nogah. Vsi ponesredeni ci se zdravijo v mariborski bolnični.

— Navadna in zdravstvena televadba. Kdo hoče poslati svojo deco k televadbi, naj se javi ob ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih v televadnicu v Miklošičevi ulici ob 15. Informacije daje tudi Ivan Lavrenčič, televadni učitelj, vsak dan ob 9.00 v prvi deski mešč. Šoli, Krekova ul. 1.

— Dobrota je sirota. Ko se je peljala posestnica Antonija Mugerlja iz Zg. Radvanje z dvovpreznejim vozom proti Sv. Trojici v Slov. goricah, jo je mlajši moški zaprosil, če bi se smel peljati do Sv. Trojice. Mugerlja je moškemu ustregala. Toda moški se ni dolgo vozil, marveč je še pred Sv. Trojico skočil z voza in našlo izginil. Pri Sv. Trojici je hotela Mugerlja kupiti nekaj predmetov, pa je ugotovila, da je ji izginila denarnica, v kateri je bilo nad 700 din. Denarnico ji je ukradel moški, za katerim poizvedujejo sedaj orozniki.

— Razne vesti. Posestniku Grajfu iz Franca je tat odnesel iz kolarnice žlezen plug, vreden 1000 din. — Na Glavnem trgu sta trčila skupaj kolearja Ivan F. in Franc A., ki sta odnesla v sreči zdravko, pač pa sta se jima pokvarili kolesi. — Na Radvanjski cesti je konj podrl 12-letnega Borisa Stancera, ki je obležal s poškodbami na nogah. — V Radvanju je neki gostilnični zaspal 34letni posestnik Karol Habit iz Vuzenice. Ko se je zbudil, je ugotovil, da mu je izginila denarnica, v kateri je bilo 150 din gotovine. Toda moški je zlomil prst, kar je preseglo razpoložljivo vrednost.

— Poljski tatovi so v okolici Murske Sobote zopet na delu. Krompir, koruza, fižol in zelje, vse jim pride prav, ko obiskujejo ponoči njive in se okoritijo z delom v trudom drugih. Lastniki njiju v soboški okolici zahtevajo strožjo kontrole nad delom, ki pa niso samo iz ciganikov taborov.

— Teznoške novice. Jutri v soboto bo važna občinska seja v Koželjevi gostilni. Med drugimi bočno razpravljali občinske očetje o gradnji nove radijske postaje, ki jo nameravajo urediti na prostoru za kopališčem. Te dnevi se je mudila na Teznom tudi komisija, ki je prisla iz Ljubljane, da si ogleda zemljišče, v katerem je bilo predlagano postaviti radijsko postajo.

— Obojeni puščale krvi. Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti je bil obojen posestnik Janez Maček iz Starih Bezanovcev na 2 meseca zapora, ker je za nagrado zdaril ljudi s tem, da jim je puščal krvi. Neki ženaki je odvzel 2 decilitra, nekemu moškemu pa 3 decilitre krvi.

— Upor kaznencov. Pri posestnici Težnji Zupanovi pri Manbergu je bilo zaposlenih 10 kaznencov in mariborske delavnice. Paznki jih je običajno zvečer zapri v sobo, kjer so spali. Snodi so se na kaznenci nenadno.

padli pazniki Josipa Versida in mu hoteli vseti puško in bodalo. Versid je po beguni na prosti in obvestil orednike, ki so kaznence kmalu ugnali. Trije glavni punitarji so bili oklenjeni in so jih prepeljali v Maribor.

— Mariborske gospodinje se opozarjajo, da bodo od 1. oktobra dalje mesnice ob nedeljah in v prazničnih zaprtih. Tudi na stojnicah ne bodo prodajali mesa. Zato bodo morale gospodinje kupovati meso in mesne izdelke za nedeljo oziroma praznike že dan prej.

Mariborsko gledališče

Sobota, 30. septembra ob 20.: Hlapec Jernej in njegova pravica. Premiera. Slavnostna otvoritev predstava. Predstavnik ministra za socialno politiko in narodno zdravje odklopval franke od naših delavcev. Nedelja, 1. oktobra ob 20.: Veriga. Premiera. Ponедeljek, 2. oktobra: Zaprt. Torek, 3. oktobra ob 20.: Celjski grofje. Premiera.

Iz Dravskega polja

— Prevozi krompirja na pragerski postajo so že ponehali. Nedvomno je v zadnjem času precejšnje škodovalo deževje. Tudi je letošnja letina krompirja bolj slabá. Nas kmetovalec z Dravskega polja je zaradi tega precejšnje prizadet, saj tvori krompir glavni predmet vnovčenja, s katerim si pomaga pri plačevanju davkov in drugih vsakdanjih obveznosti. Tako gre v koncu sezona prodaja krompirja, ki je bil do konca sezone, saj so lažje.

— Volkovi v hrgovških vasih. Iz Moštarja poročajo, da so se v okolici Drezinci pojavile črede volkov, ki napadajo stave. Ljudstvo meni, da napovedujejo volkov izredno hudo zimo, ker se že v septembra približujejo človeškim bivališčem.

Iz Gornje Radgome

— Meja zopet odprta. Redni osebni prenos preko obmejnega murskega mostu med Gornjo Radgomo in sosednji nemški mestom Radkersburgom je bil v ponedeljek 25. t. m. zopet vzpostavljen.

— Otok uton. Na Murščaku pri Radencih se je te dni igral na prostem pred hišo svojega staršev podlugoletni otrok Tompolnik Alojzij. Ko je bil zaradi kraješke odprtosti staršev brez nadzorstva, se je splaval po tleh do oddaljenejše mlake, ki je bila od zadnjega deževja precejšnje polna, ter zdrsnil vanjo. Po vrnitvi staršev je bil otrok v vodi vodnik.

— Mačke ne spadajo v trgovine z živilskimi potrebščinami. Nekateri tukajni trgovci so si zadnje čase omislili svojevrsno zabavo s tem, da pusti polovcev na sosedom, znanih z letnimi trgovimi interesom. Pri tem dosežejo boljše cene, kakor jih

Z obiska v Doornu

Bivši nemški cesar Viljem II., ki živi v izgnanstvu na Nizozemskem, ni prijatelj radia

Posebni dopisnik pariskih listov in Amsterdam Gaston Benac je pred dnevi odšel s svojim prijateljem Nizozemcem Zanellijem in drugimi prijatelji iz Amsterdama in Doorn z namenom, da bi videl bivšega nemškega cesarja Viljema II. in skušal z njim govoriti. Dopisnik ni vedel, da Viljem že več mesecov nikogar ne sprejema in da so ga poleti zmanj proslili ugledni ameriški novinarji za razgovor.

Med potjo iz Amsterdama v vasi Doorn smo videli povod mobilizirane nizozemske vojske, pripoveduje dopisnik. V Doornu, ki ima 5.000 prebivalcev, je nastajenih 4.000 vojakov. Hilo, v kateri prehiva Viljam II. obdaja veliki park. Pri vlogu v velik vrt smo citali napis: »Rosarium Wilhelm«. Kupili smo vstopnice, dva ogoznila stražita glavni vhod. Eden izmed njiju mi je dejal: Ne pozabite na kaiserjeve ubožce. Ogledali smo si cesarjev vrt. Čuvaj nam je pokazal klop, na kateri cesar najrajši sedi. Ob vsaki roži v tem vrtu je zapisano ime kakrške cesarjevega sorodnika, prijatelja ali tudi služabnika. Čuvaj je na tozadnjevno vprašanje pojasnil, da cesar nikoli ne govoril o Hitlerju, da pa kaže veliko prijateljstvo za maršala Göringa. Povedal je, da je v cesarjevi službi že od 1.1907 kakor tudi šefer Karel, ki je cesarja v avtomobilu iz Berlina preprjal v Potsdam in nato na fronto 1.1914 in ga sedaj vozi po Nizozemskem. Izmed 70 oseb, ki so bile v cesarjevi službi, jih je ostalo še 14, ki so pri njem neprerogativno 30 let. To sta dva maršala dvora, šefer, dva vrtnarja, drugi čuvaji, kuhanj, šest sobaric in jaz, je izjavil čuvaj.

In cesarjevega vrtu smo pridili v graščinski park. Upravitelj graščine Lap je obiskovalcem povedal, da cesarja že več dni ni biše, ker žaluje za princem Oskarjem Hohenlohskim, ki pa padel na poljski fronti kot pešadijski poročnik. Cesar je večno zelo oblasten, je izjavil Lap. Se vedno je prepirčan, da je cesar, in se tudi podpisuje Kaiser Wilhelm. Od meseca julija ni zapustil več svojega parka. Po

Ljudje močne volje usmerjajo kulturni razvoj

Sodobnost ima pravice in dolžnosti do sebe, je napisal Jules Romains. Najbolj pametne ali vsaj najmanj blazne so bile tiste dobe v kulturnem razvoju človeštva, ki niso pozabile nase. S tem so ljudje v takih dobeh najbolje delali tudi za bodočnost, kajti potomkem niso zapustili pravd, ki jih je treba obnoviti in maščevanja, ki ga je treba likvidirati ter tudi ne rusevin, na katerih je treba znova graditi.

Prisilno delo in ustvarjanje je redkodaj trajno. Slediča generacija kateri smo hoteli pripraviti boljše v srečnejše življenje s tem, da smo se sami žrtvujemo, se navadno poviža, da uniči, kar so ji predniki pripravili. Brez sodelovanja razuma, napredku niso mogoči. Ni pa dovolj, da so pametni in razumnii samo posamezniki. Pametne morajo biti najobsežnejše človeške zajednici.

Angleži o nemškem letalstvu

Londonški list »Daily Herald« je priobčil dolg članek o sposobnosti nemškega letalstva. Nemška letalska armada, prav avtor, je izredno močna. Letalsko oboroževanje se je v Nemčiji pod Hitlerjem v celoti posredilo. L. 1935 je nemški tip vojnega letala Heinkel prekašal vse druge letalske tipove, ki so bili konstruirani v Franciji in Angliji, upoštevati pa je treba, da je najboljše letalo polnovredno največ dve leti po zgraditvi. L. 1937 je Nemčija nadaljevala gradnjo modelov iz L. 1935, čeprav se je pokazalo, da so med temi drugi države že močno izpolnili svoje letalske motorje in da nemški tip iz L. 1935 ni bil več na višku. V primeri z modernimi letali drugih držav so tudi francoska letala zelo neokretna. Neokretnost nemških letal je mogoče videti že po težkem letu v višini 3000 m.

Mnogo boljša so letala, ki jih je Nemčija zgradila po L. 1937 in so tipa Messerschmidt. Ta letala so mnogo hitrejša in motorji odpornejši, toda v primeri z angleškimi motorji Rolls Royce se po angleškem mnenju vendarle ne morejo kosati. Nemška letala so bila zgrajena za odlet in pristanek z urejenih letališč, v vojni pa letali ne morejo vedno računati z dobrimi letališči. Angleška letala lahko prispevajo v Saharski puščavi ali pa na hribovju. V tem pogledu si angleški vojaški

ce. Kar se pa zgodi le s pogojem, da žive kolektivi po načelih demokracije.

Ne verjamem, pravi Romains, da je bodočnost človeštva v nevarnosti, kljub dogodkom, ki se razvijajo pred našimi očmi. Toda ozdravljenje ne bo prišlo samo od sebe. Cetudi smatramo čas za iluzijo, se na svetu vse dogaja, kakor da na usodnem križišču volja enega ali več ljudi okrene razvoj dogodkov v določeno smer, ki je bila pred tem samo ena izmed številnih možnosti, ki pa postane po dogodku nepreklicno in v zgodovinsko dejstvo. Zato verujem v ljudi močne volje kot ustvarjalce zgodovine. Blagor ali nesreča človeštva pa zavisi od tega, ali so ti ljudje, ki usmerjajo na križišči razvoj človeške kulture tudi pametni ljudje in ljudje dobre volje in ne samo ljudje močne volje.

General Ingr poveljnik češke legije v Franciji

V mesecu juliju se je posrečilo bivšemu češkoslovaškemu generalu Ingru pobegniti iz protektorata na Poljsko. General je bil med begom prebolezen v kneta. Iz poljske Gdynje je odpotoval v Francijo, kjer je nedavno postal poveljnik češkoslovaške vojske, ki se bori na francosko strani.

Ingr je bil v češkoslovaški zelo popularen vojak. Rojen je bil na Češkem in je v začetku svetovne vojne pobegnil iz avstro-ogrskih vojsk. Kot prostovoljac se je boril 1. 1914 v Srbiji. Bil je še 20 let star. Po okupaciji Srbije se je pridružil ruski vojski in je ustanovil v Rusiji osrednjino Čehov v Slovakov. Sodeloval je pri reorganizaciji ruskih čet, ki so se umikali iz Galicije. Po propadu vladavine je bil pred premijerjem poveljnik češkoslovaške vojske, ki se bori na francosko fronti in je bil pred premijerjem poveljnik češke legije na Tirolskem. Po premirju je sodeloval pri ustanovitvi češkoslovaške vojske. L. 1930 je bil imenovan za divizijski

krugi obetajo mnoge prednosti pred nemškim letalom. Nadalje so bili po mnenju angleških letalskih strokovnjakov nemški piloti preveč hitro izpuščeni iz pilotkih sol-

neza Krstnika, nekoč sedež rimskih papežev. Ko je prišel iz cerkve in se napotil čez trg, kjer se je igralo mnogo otrok, je zavil v manjšo cerkev Vseh svetih. Tam je bila glavna svetinja Scala Sacra — stopnice, pripeljane iz Jeruzalema in Pilatove palace, po katerih je stopal Kristus na poti pred sodiščem. Iz cerkvene veže je vodilo gori pet stopnišč. Do štirih stranskih je bil dostop prost, do petega — svetega, obsegajočega 28 stopnic, je bil pa zamenjen. Po njih se je tudi lahko prišlo v kapelico.

»Vseh svetih« toda samo po koleni. Ob vznoku stopnic sta stali dve skupini kipov iz belega marmora, — levo »Kristus in Pilat« — desno pa »Judežev poljub«. Na podstavku tega kipa je bil napis: »Osculo filium hominis tradise.«

Romanji so odpirali mrežo ne da bi se ustavljali

pred temi napisi in po koleni so hodili k svetinji. Samo ena ženska se je ustavila pri desni skupini kipov, stisnjena v nedrijki k podstavku, a glavo je sklanjala k prstom izpod oblike molete Kristusove desne noge.

Ko jo je Murzajev spoznal, ji je jel slediti. Ko je

vstala od Kristusovih nog, je odšla za mrežo in si

jela zelo počasi po koleni vzpenjati navzgor, dol-

go počivajoč na vsaki stopnici. Ceprav so romanji,

ki so bili stopili na stopnice, pozneje na vsaki mo-

lili, vendar so bili že na srednji stopnici, ona je

bila pa še vedno na zadnjih. Pobožnost vseh ro-

marjev je prodiral tudi v Murzajev dušo. Odpril

je mrežo in se jem primridril. Že na drugi ali tretji

stopnici je čutil kako težko v bolesti je hoditi

po koleni. Stopnice so bili v poldrugem tisočletju

izhodili milijoni koljen. Kolena so strašnobolela,

ker so bile stopnice kotanjaste. Toda vrnilti se ni

skoga generala in je poveljalo četki vojski na obmejnem področju Moravske Ostreve. Novinarjem v Parizu je general Ingr izjavil, da steje češkoslovaška legija na Francoskem že 25.000 borcev, med katerimi je 400 češkoslovaških oficerjev. Legija razpolaga tudi s 600 letalci, katere je francosko poveljstvo že uvrstilo v francoske letalske oddelke.

Nasveti za ohranitev mirnih živev

Oblasti za pasivno obrambo civilnega prebivalstva v Parizu so objavile recepte, s pomočjo katerih civilno prebivalstvo lahko pomiri žive, ki pri nekaterih zelo trpijo zaradi pogostih alarmov. Nekaterih, ki se morajo ob vsakem alarmu poskrbiti v zaklonišču in si nadeti plinske maske, se je polastila tudi duševna degresija. Civilno prebivalstvo so zaradi tega poučili, kako si lahko ohrani duševno ravnotežje in mire žive sprito razburajočih alarmov.

Mnogi Parizanci so bili vsaj po prvih alarmih tako razburjeni, da niso mogli početi spati. Proti nespečnosti priporoča pasivna obramba mladči kopeli in kopeli v vodi, v kateri se namoti lipovo cvetje ali kamilice, katerim se pridevajo nekaj kapljic baldrijana. Kopeli pa ne smejte biti prepotrebni. Mirne žive ohranijo tudi mladči ali mrlje prhe. Prbanje pa ne sme trajati dalje kakor 10 do 30 sekund. Po kopeli je treba telo odigriniti z brisado in nekaj minut telovadjanja. Priporočljive so tudi solne kopeli. Za odrasle je treba razstropiti 3 kilograma soli v kadi, za otroke pa 1 kg soli. Tudi s primerno dijeto si lahko ohranimo duševno ravnotežje in pomirimo žive. Najbolj priporočljivo je izvajanje na raznolikega mesa, telefijev, letev, riža, sira, sadja, kakao ali čokolade ter v primernih količinah rdeče vino.

Pariška opera v Nantesu

Ensemble pariške operе se je zbral v Nantesu, kjer bo v posloju mestnega gledališča Graaln uprizoril predstavo. V Nantesu je presečila iz Pariza tudi pariška umetniška visoka šola.

Vzhodnoanatolska železnica

Turčija z vso naglico dokončuje vzhodnoanatolsko železnico, progno smeri proti Iraku. Tudi na iraški strani gradijo z vremem, da bi kmalu dobili zvezdo s Turčijo. Ta železniška proga ima velik strategični pomen za pot v Indijo za primer, da bi se Sueški prekop zaprl.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1., davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglašev je treba priložiti zamasko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.—Din.

Male oglase za »Slov. Narodu«

sprejema uprava do 9. ure dopoldne

KLIŠEJE

ENO
VERBALNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NAŠIPI/23

KROMPIR
cebulo, zelje v glavah, jabolka, namizna in za prešanje, dočavja Josip Lah, Osluševci pri Ljutomeru.

MED V SAPOVJU
in medicina dobitne v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ul. 6. 2824

KATERI DOBROTKNIK

(knjižnica) bi poklonil alli počen prodal rabljene knjige snujoči knjižnici. — Gasilaka četa, Trojane.

2854

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.—Din.

Strojepisni pouk

Večerni tečaji, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/8. do 9. zvečer. Pouk tudi po diktatu. Tečaji od 1 do 4 mesece.

Novi tečaji se pritrjajo 3. oktobra. Solinina zelo nizka. Moderna in največje strojepisanja s 50 pisalnimi stroji raznih sistemov. Pisovanje dnevno do 8. ure zvečer. — Christofor učni tavod, Ljubljana, Domobraska cesta 15, tel. št. 48-43. 2830

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.—Din.

PLETILJA

na št. 10 sprejme delo na dom. Naslov v upravi Sl. Narod. 2856

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—